

Den norske tannlegeforenings høringsinnspill - referansenummer 17/20347.

Den norske tannlegeforening (NTF) takker for muligheten til å avgi hørings svar.

NTF ønsker å komme med en generell betraktning vedrørende «TSB - pakkeforløp», «Utredning av psykiske lidelser hos barn og unge – pakkeforløp», «Utredning av psykiske lidelser hos voksne – pakkeforløp» og «Somatisk helse og levevaner i pakkeforløp for psykisk helse og rus».

Målet for pakkeforløpene er blant annet økt brukertilfredshet og bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner. Pakkeforløpene skal også bidra til økt fokus på samhandling.

Det er svært positivt at det påpekes at tannhelse og ernæringsstatus skal kartlegges. Sykdommer og tilstander i munnhulen kan påvirke en rekke andre helseproblemer - og omvendt. Oral helse har derfor stor betydning for både den somatiske og psykiske helsen.

Dårlig oral helse øker risikoen for flere alvorlige somatiske sykdommer, som for eksempel hjerte-karsykdom. Pasienter med diabetes har to til fire ganger så stor risiko for å utvikle periodontitt, dvs. infeksjon i tennenes festeapparat, som kan medføre tannløsning og tap av tenner.

Også den psykiske helsen påvirkes i vesentlig grad av den orale tilstanden. Dårlig oral helse har en betydelig innvirkning på både selvtillit og selvfølelse, og tanntap og dårlig oral hygiene kan utgjøre en stor psykisk belastning. Det påvirker det sosiale liv, og reduserer i mange tilfeller muligheten til å få en plass i arbeidslivet. Dårlig oral hygiene oppleves som svært stigmatiserende og kan bidra til sosial angst.

Vi ser ofte at psykiske problemer fører til redusert oral helse. Dette gjelder også pasienter med ulike rusproblemer, som kan ha store problemer med å ta vare på seg selv og sin egen orale helse. Oral helse bør derfor inkluderes i forebygging og behandling av psykiske lidelser. Pasienter med rusproblemer bør derfor få oppfølging vedrørende tannhelsestatus. Tannhelsepersonellet bør ses på som en ressurs, uavhengig av om pasienten har rettigheter innenfor det offentlige eller benytter en tannlege i den private tannhelsetjenesten.

En rekke medikamenter som brukes ved psykiske lidelser kan føre til munntørrehet, noe som igjen øker risikoen for blant annet karies («hull i tennene») og såre slimhinner. Hvis man ikke produserer nok spytt, kan man også få problemer med tygging og svelging, og man kan ende opp med å ikke få i seg nok næring. Munntørrehet kan dessuten være svært smertefullt for pasientene og må tas på stort alvor.

NTF vil understreke at tannleger regelmessig ser mange av de pasientene som omfattes av de nevnte høringene. Vi kan derfor bidra også i tiltak for røykeslutt og med kostholdsveiledning. Tannlegene er allerede i dag engasjert i arbeidet mot tobakk, blant annet gjennom bruk av minimal intervensjon. I tillegg har tannleger en viktig rolle i å avdekke vold, overgrep og andre traumatiske forhold som disse pasientene utsettes for.

Det understrekes i «somatisk helse og levevaner i pakkeforløp for psykisk helse og rus» at psykisk helse og somatisk helse henger sammen og bør behandles under ett. NTF vil understreke at den orale helsen også bør ses i sammenheng med både psykisk og somatisk helse.